

TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO ZUID-LIMBURG

DATUM: 6 MEI 2015

ACHTERGROND

Zuid-Limburg wil een duurzame, vitale regio zijn met een aantrekkelijk vestigingsklimaat om haar ambities waar te maken. Hiervoor is een transitie nodig naar een beter evenwicht tussen de domeinen economie, wonen, zorg en onderwijs. Het snijvlak van het economische programma met het thema onderwijs is helder. Bedrijfsleven en onderwijs nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de definitie van de vraag van het bedrijfsleven en voor de inrichting van het onderwijs. Kernthema is aansluiting op de topsectoren. Uitgangspunt voor de programma's is de arbeidsmarktrelevantie: kwantitatieve en kwalitatieve afstemming op de behoefte van het bedrijfsleven.

De uitvoering van de vakmanschapsroute krijgt vorm door:

- de inrichting van één leerlijn vmbo-mbo voor mbo niveau 2/3. Waar mogelijk worden vakgebieden gekoppeld binnen een domein en werkt AVO en Beroepsgericht samen (flexibel onderwijsaanbod).
- Drie nieuwe bestuurlijke arrangementen
 1. het TechnoCollege Westelijke Mijnstreek
 2. de Techniekcampus Parkstad
 3. het SWV vmbo-mbo Maastricht-Heuvelland.
- Maximaal gebruik maken van de experimenteerruimte
- Eén docententeam vmbo/mbo en de professionalisering van de leraar
- Implementeren van de opbrengsten van het project TEC2020

De uitvoering van de technologieroute krijgt vorm door:

- Een goed alternatief voor havisten is de Keuze met Perspectief, namelijk havo-mbo-AD/Bachelor, een meer praktische route. Na het behalen van de mbo opleiding niveau 4 zijn er dan twee opties om als havist uiteindelijk op hbo niveau opgeleid te worden en te werken:
- Instroom op de arbeidsmarkt, waar in de meeste technische sectoren een grote vraag is naar niveau 4 mbo, en het via het associate degree (AD) uiteindelijk behalen van de bachelor degree. In deze optie gaan loopbaangroei en opleiding gelijk op.
- Doorstroom naar het hbo.
- Accentuering van Techniek in vmbo-tl en havo
- Bestuurlijke arrangementen

SAMENWERKING IN DE REGIO LIMBURG

In de regio Limburg wordt het Tib Project strategisch ingezet. Het onderwijs is leading. Als gezamenlijk project tussen 2 ROC's en 7 vmbo scholen. Doel is om techniekonderwijs te behouden in de regio. Voor het Tib programma was samenwerking een moeizaam traject. Het door één deur gaan van vmbo's en mbos ging niet van harte. Het Tib programma heeft verandering in gebracht doordat besturen en RvT druk hebben gezet op het gezamenlijk aantrekkelijk maken van het techniekonderwijs. Door deze bestuurlijke interventie staan de nu in dezelfde richting, zowel op organisatorisch vlak als op uitvoerend niveau in de structuur en in het curriculum uitwerking. Deze wagon heeft tijd nodig gehad om op gang te komen. De noodzaak en urgentie is echt geland. Ook bij docenten is deze sense of urgency tussen de oren gekomen. De governance, hoe urgent ook, is op dit moment nog niet uitgekristalliseerd.

MACRODOELMATIGHEID

Macrodoelmatigheid wordt ingezet om de diversiteit in het vo en mbo te behouden. Hiervoor is gekozen om een clustering (en spreiding) van voorzieningen en opleidingen op drie locaties. Op deze manier kan het kwaliteitsniveau verbeterd worden. Hiervoor is gekozen vanwege de bereikbaarheid voor leerlingen en de betaalbaarheid van de opleidingen. Dit betekent dat de verschillende onderwijsinstellingen verder kijken dan de eigen organisatie. De macrodoelmatigheidsvraag wordt niet alleen door het onderwijs opgepakt, maar eveneens samen met de provincie (behoud van techniek) en de gemeente (faciliterend voor locaties). Het bedrijfsleven heeft een prominente rol, daar zij mede uitvoerder gaat worden van het onderwijs op de drie locaties in de integrale bedrijfsopdrachten. Op dit moment is samen met het bedrijfsleven een nieuw aanbod van techniekopleidingen en het daarbij behorende spreidingsplaatje vastgesteld. Deze herinrichting van het technisch beroepsonderwijs bestaat uit een strategie met drie samenhangende dimensies: positionering, samenwerking en governance en spreiding.

VAKMANSCHAPSRUTE

De bestuurlijke interventie heeft het techniekonderwijs op de schop genomen. Hierbij zijn afspraken gemaakt om doorlopende leerlijnen te realiseren. Deze worden op dit moment uitgewerkt in deelprojecten. De doorlopende leerlijnen zitten dus in de voorbereidende fase, zowel bij de technologieroute als de vakmanschapsroute. Het projectplan voor de vakmanschapsroute is inmiddels bestuurlijk vastgesteld. Als uitgangspunt voor de blauwdruk van de vakmanschapsroute wordt aangesloten bij de domeinindeling van het vmbo. Er wordt een wereld gecreeerd die bestaat uit de volgende gebieden: werktuigbouwkunde, elektrotechniek, motorvoertuigtechniek, installatietechniek, procestechniek. De wijze waarop geclusterd gaat worden is nog onderwerp van uitwerking.

Voor het Tib programma was het bedrijfsleven vooral betrokken bij het organiseren van stages, nu levert zij tevens input voor het scholingsprogramma. Deze input is verwerkt in een plan van aanpak, ontwikkeld vanuit de werkgroepen, welk op directieurenniveau is goedgekeurd en nu op de bestuurlijke tafel ligt. Komend jaar wordt gewerkt aan het fijnontwerp. Op dit moment lopen er twee pilots (zie bij goede voorbeelden) waar kennis en ervaring wordt opgedaan op de vakmanschapsroute. Deze pilots vinden plaats bij onderwijsinstellingen waartussen al jarenlange ervaring is.

TECHNOLOGIEROUTE

De technologieroute wordt uitgewerkt in de werkgroepen. Deze route is echter een omvangrijker traject, waarbij gestreefd wordt naar een 9 jarig traject (met een hbo component). Hierbij is het moeilijker om een verkorting te verkrijgen. Dit is op dit moment nog in een grof ontwerp. In dit ontwerp komen de volgende thema's aan de orde: het programmeren van loopbaan oriëntatie en –begeleiding (LOB) als vak dat in de leerjaren 1 tot en met 3 van zowel vmbo-gl als –tl wordt vormgegeven, mogelijke invoering van een nieuw examenvak Technologie voor vmbo-tl, een breed oriënterend wetenschap en technologie vak in de onderbouw en tenslotte aandacht voor schoolontwikkeling en professionalisering.

BETROKKENHEID BEDRIJFSLEVEN

Het bedrijfsleven heeft een duidelijke positie in de regio. Hierbij wordt voornamelijk samengewerkt met brancheorganisaties en een aantal grote bedrijven uit de regio. Er is een spreidingsplaatje gemaakt samen met het onderwijs. Met het onderwijs wordt gewerkt aan integrale beroepsopdrachten waar leerlingen een deel theorie en een deel praktijk krijgen aangeboden. Het bedrijfsleven levert inbreng in het curriculum hiervan. Dit doen zij door het up-to-date brengen van de kennis en door de inbreng van een praktijkcomponent binnen het opleidingsaanbod. Voor het Tib programma was het bedrijfsleven vooral betrokken bij het organiseren van stages, nu levert zij tevens input voor het scholingsprogramma. Daarnaast is er in het algemeen een positieve grondhouding bij het bedrijfsleven.

PROFESSIONALISERING DOCENTEN

Professionalisering vormt nadrukkelijk een onderdeel binnen de doorlopende leerlijnen. Docenten hebben een grote rol in de beoordeling van de producten en leveren input op de opleidingsprogramma's en didactische concepten. Dit onderdeel heeft een lange aanloopfase gehad, waar nu versnelling in is aangebracht.

GEZAMENLIJKE TECHNIEKPROMOTIE

De focus van het project heeft niet gelegen op techniekpromotie. Bij de techniekpromotie wordt wel samengewerkt tussen het vmbo en het mbo, op allerlei manieren. Het STEM heeft hierbij een opdracht om de gezamenlijke techniekpromotie vorm te geven. Vanuit het Tib wordt op een verkennende wijze gekeken of er meer lijn kan worden aangebracht in de gezamenlijke techniekpromotie.

BIJVANGST TOPTECHNIEK

Een mooie bijvangst in de regio is andere clubs aankloppen bij het Tin project om de samenwerking te zoeken. Voorbeelden zijn: STEM (gezamenlijke techniekpromotie), LED, en diverse bedrijven.

TOEKOMSPERSPECTIEF

In de komende jaren wordt het curriculum verder uitgewerkt. Deze verdergaande samenwerking en afstemming is niet meer terug te draaien. Men is veroordeeld tot elkaar. Op voorhand werd onvoldoende gerealiseerd welke impact de regiovisie heeft gehad op strategisch niveau.

BEST PRACTICE:

- De doorlopende leerlijn Signmaker van het vmbo Dacapo en het Arcus college
- De doorlopende leerlijn maintenance van het vmbo Dacapo en Leeuwenborg opleidingen
- De samenwerking binnen motorvoertuigentechniek Arcus en Beroepscollege Parkstad Limburg

